

Prosenttilaskuja osakeseurannan avulla

Kohderyhmä: 8. tai 9. luokka

Esitiedot: Muutosprosentti

Taustalla oleva matematiikka: Prosenttilaskenta, tilastojen tulkintaa

Ajankäyttö: Aloitus: 2 · 45 min, seuranta: x min, sijoitusten lopputarkastelu: 1 - 2 · 45 min

Opetustilat: Oma luokka, tietokonehuone

Tavoitteet:

Projektityön tavoitteena on tutustuttaa oppilaat soveltaviin prosenttilaskuihin yritysmaailman osakkeiden avulla. Työssä oppilaat pääsevät laskemaan kuvitteellisen sijoituksensa kannattavuutta ja halutessaan myös tilastoimaan sen kehitystä. Projekti on suunnattu peruskoulun 8.-9. luokkalaisille ja se on mahdollista tehdä yhteistyössä yhteiskuntaopin opettajan kanssa.

Kuvaus projektista:

Projekti jakautuu aloitukseen, seurantaan ja sijoitusten lopputarkasteluun. Projektin keston pystyy määrittämään ryhmän kanssa. Työ ei vie tunneilta kovinkaan paljoa aikaa, lukuun ottamatta projektin aloitus- ja lopetuskertaa. Kestoehdotuksia työlle ovat jakso, lukukausi tai lukuvuosi. Projekti on kuvattu ohjeessa parityönä toteutettavana, mutta projektin voi toteuttaa myös yksilö- tai ryhmätyönä.

Aloitus

Projekti alkaa esittelykerralla, jolla opettaja tutustuttaa oppilaat aiheeseen. Yhteiskuntaopin opettajaa voidaan tässä vaiheessa pyytää kertomaan pörssimaailmasta. Oppilaat myös tekevät pareittain lämmittelytehtäviä (ks. oppilaan liite).

Jokainen oppilaspari saa kuvitteellisen rahamäärän (esimerkiksi 10 000 euroa). Pari päättää itse, mihin osakkeisiin rahamääränsä sijoittaa (esim. kerralla maksimissaan viiteen eri yritykseen Helsingin pörssistä). Oppilaille on myös mahdollisuus pitää osaa rahoistaan kiinteäkorkoisella tilillä tai korottomalla käyttötilillä. Aloituskeralla oppilaille jaetaan Oma salkku -moniste, johon he saavat merkitä, mitä osakkeita ostavat milläkin rahamäärällä vai laittavatko osan rahoistaan esim. 1 % kiinteäkorkoiselle säästötillille. Kaikkia rahoja ei saa pitää tileillä.

Seuranta

Oppilaat voivat tarkistaa osakkeidensa kurssin joko tietokonehuokassa, koulun tableteilla/kannettavilla tietokoneilla tai opettajan tulostamista paperiversioista. Osakekurssien tilanne löytyy kätevästi esimerkiksi osoitteista: www.kauppalehti.fi tai www.taloussanomati.fi.

Osakkeiden seuranta tapahtuu säännöllisin väliajoin, esimerkiksi 1-4 viikon välein riippuen projektin kestosta. Seurantakertojen ei välttämättä aina tarvitse viedä koko oppituntia, vaan ne voivat tapahtua tunnin alussa tai lopussa.

Jokaisella seurantakerralla oppilaat kirjaavat seurantalomakkeeseen eri yrityksiin sijoitettujen osakkeiden sen hetkisen arvon, tuoton ja tuottoprosentin.

Seurantakerrat ovat myös ainoita hetkiä, jolloin oppilaat voivat ”käydä kauppaa osakkeillaan”. Säästöttililtä oppilas ei saa nostettua rahojaan, mutta sinne hän voi niitä siirtää. Ostetut ja myydyt osakkeet merkitään aina Oma salkku – monisteeseen. Mikäli myydyistä osakkeista saatuja rahoja ei sijoita mihinkään, rahat jäävät käyttötilille.

Jokaisen seurantakerran lopuksi ryhmät merkitsevät Kokonaisarvo-monisteeseen sen hetkisen taloudellisen tilanteensa.

Sijoitusten lopputarkastelu

Lopullinen rahatilanne merkitään Kokonaisarvo-monisteeseen.

Projektin lopussa käydään läpi, kuka on sijoittanut rahansa järkevimmin ja saa eniten voittoa. Parit kertovat muulle luokalle, kuinka paljon he saivat voittoa tai kuinka paljon tuli tappiota ja miksi? Tämän lisäksi keskustellaan yhteisesti järkevästä sijoittamisesta.

Parit palauttavat lopuksi monisteensa opettajalle.

Arviointi

Oppilaiden arviointiin ei vaikuta, tuleeko heidän sijoituksistaan voittoa tai tappiota. Tärkeintä on aktiivisuus työn parissa ja oman edistymisen selkeä raportointi.

Sovellus

Projektiin voidaan liittää myös tilastomatematiikkaa. Omien sijoitusten kehitystä voidaan havainnollistaa esimerkiksi viivadiagrammilla.

Prosenttilaskuja osakeseurannan avulla

Miten sijoittamalla voi ansaita rahaa?

Nyt pääset tutustumaan sijoitusmaailman saloihin ja testaamaan eri sijoitusmuotoja!

Aloitus

Ratkaiskaa pareittain seuraavat lämmittelytehtävät:

- 1) Pekka ostaa 65 kappaletta Viking Linen osakkeita. 25.6.2015 kyseisen yrityksen osakkeiden ostokurssi oli 16,74 euroa. Kuinka paljon osakkeet maksavat yhteensä?
- 2) Samana päivänä Nelli myi 168 kappaletta Finnairin osakkeita, joiden myyntikurssi oli 2,85 euroa. Kuinka paljon osakkeiden myyntihinta on yhteensä?
- 3) Lindalla on 300 kappaletta Marimekon osakkeita. 25.6.2015 osakkeiden myyntikurssi oli 9,65 euroa. Mikä oli Lindan osakesalkun arvo kyseisenä päivänä?
- 4) Juha osti 5.1.2015 234 kappaletta YIT:n osakkeita kurssilla 4,27. Hän päätti myydä kaikki osakkeensa 25.6.2015. Tuolloin myyntikurssi oli 6,955. Kuinka suuren tuoton Juha sai?
- 5) Juuso tallettaa säästötilille 200 euroa. Säästötilin korko on 0,5 %/kk. Kuinka paljon Juusolla on tilillä rahaa kuukauden kuluttua talletuksesta? Entä viiden kuukauden kuluttua?

Projektiohje:

Saatte kuvitteellisen 10 000 euron suuruisen rahamäärän. Sijoittakaa se Helsingin pörssin osakkeisiin, 1 % /vuosi kiinteäkorkoiselle säästötilille tai käyttötilille, josta ei makseta korkoa. Koko summaa ei saa säilyttää tileillä ja kerralla voi sijoittaa enintään viiden eri yrityksen osakkeisiin. Säästötililtä ei voi nostaa rahaa projektin aikana. Merkitkää ostamanne osakkeet ja säästötilille tallettamanne rahat Oma salkku – monisteeseen. Osakkeiden kurssit löytyvät esimerkiksi: www.kauppalehti.fi tai www.taloussanomat.fi. Täyttäkää Kokonaisarvo – monisteeseen alkutilanne.

Seuranta

- Seuratkaa sijoittamienne osakkeiden arvoa Eri yrityksiin sijoitettujen osakkeiden arvon seuranta – monisteen avulla.
- Seurantakerralla voitte myydä ja ostaa osakkeita tai laittaa rahaa säästötilille. Merkitkää tapahtumat Oma Salkku – monisteeseen. Sijoittaa voitte käyttötilille jäänyttä rahaa tai osakkeiden myynnistä saatua rahaa. Osakkeiden myynnistä saamanne rahat päätyvät käyttötilillemme, mikäli ette sijoita niitä.
- Täyttäkää Kokonaisarvo-monisteeseen tämän hetkinen tilanne.

Lopputarkastelu

- Täyttäkää Kokonaisarvo-monisteeseen tämän hetkinen tilanne.
- Esitelkää muulle luokalle sijoituksenne ja saamanne voitto/tappio. Mistä voittoa/tappiota tuli? Miksi?
- Palauttakaa lomakkeenne opettajalle.

Oma salkku

Pari: _____

Osaketapahtumani: Merkitse taulukkoon ostamasi/myymäsi osakkeet selkeällä käsialalla.

Päiväys	Tapahtuma	Yritys	Osakkeiden määrä	Kurssi	Arvo

Täyttöohje:

Päiväys = Osto-/myyntikerran päivämäärä

Tapahtuma = Osto/Myynti

Yritys = Yrityksen nimi, jonka osakkeilla tekee kauppaa

Osakkeiden määrä = Tämän yrityksen osakkeiden yhteismäärä

Kurssi = Yrityksen yhden osakkeen arvo osto-/myyntipäivänä

Arvo = Kyseisen yrityksen osakkeiden myynti-/ostohinta eli osakkeiden määrä · kurssi

Merkitse taulukkoon, kuinka paljon rahaa talletat säästötillille.

Eri yrityksiin sijoitettujen osakkeiden arvon seuranta

Pari: _____

Päiväys	Yritys	Osakkeiden määrä	Kurssi	Arvo	Hankinta-arvo	Tuotto	Tuotto-%

Täyttöohje:

Päiväys = Seurantakerran päivämäärä

Yritys = Minkä yrityksen osakkeita on ostettu

Osakkeiden määrä = Tämän yrityksen osakkeiden yhteismäärä

Kurssi = Yrityksen yhden osakkeen arvo seurantapäivänä

Arvo = Osakkeiden seurantapäivän markkina-arvo (määrä · kurssi)

Hankinta-arvo = Osakkeiden arvo hankintapäivänä

Tuotto = Markkina-arvo – Hankinta-arvo

Tuotto-% = $\frac{\text{Tuotto}}{\text{Hankinta-arvo}} \cdot 100\%$

Kokonaisarvo

Pari: _____

Päiväys	Käyttötilin saldo	Osakesalkun arvo	Säästötilin saldo	Rahamäärä yhteensä	Muutos alkutilanteesta

Täyttöohje:

Päiväys = Seurantakerran päivämäärä

Käyttötilin saldo = Rahamäärä, joka ei ole sijoitettuna osakkeisiin tai säästötilille.

Osakesalkun arvo = Osakkeiden yhteisarvo seurantapäivänä

Säästötilin saldo = Tilin saldo seurantapäivänä. (Tähän lasketaan esim. 1 prosentin nousu jokaisella seurantakerralla)

Rahamäärä yhteensä = Osakesalkun arvo + säästötilin saldo

Muutos alkutilanteesta = Muutosprosentti verrattuna alkutilanteeseen eli

$$\frac{\text{Rahamäärä yhteensä} - 10\,000\ \text{€}}{10\,000\ \text{€}} \cdot 100\ \%$$

